

Piesa s-a mai jucat în 1972 la Arad, Galați, Teatrul de Nord din Satu Mare secția maghiară și Teatrul Maghiar de Stat din Cluj-Napoca, în 1973 la Oradea și Bacău, în Iugoslavia (la Uzdin — 1974), Ungaria (Békéscsaba — 1975), Turcia (Ankara — 1975) și R.D.G. (Weimar — 1976 și Nordhausen — 1981).

„O cascadă de situații și replici hazlii în care spectacolul «recunoaște» aspecte frecvente sau «se recunoaște», face din *Preșul* o piesă ce dă sentimentul actualității. Dramaturgul și actorii vorbesc oamenilor din stal despre comedia, mai mult sau mai puțin plăcută, a vieții lor zilnice și asta face ca *Preșul* să aibă un spontan succes de public. I. B. n-a apelat însă doar la inserarea unor aspecte rizibile ori condamnabile într-un montaj mai mult sau mai puțin vertebreat, ci a încercat să dea o construcție dramatică în care situațiile să se nască pe o satisfăcătoare motivație psihologică. Umbra lui Caragiale plutește în chip inspirator dar și strivitor peste improvizația dramatică semnată de I. B. Mo-

torul acțiunii îl dă și aici vanitatea. Dacă în comedia românească este cunoscută vanitatea chereștegiului burghez Titircă, I. B. ne face cunoscută aici vanitatea vicepreședintelui de bloc Pamfil, a cărei expresie concretă este preșul din fața ușii, pe care nu trebuie să-l calce nimeni. (...) Cu un simț deosebit, dar nu întotdeauna șlefuit, al improvizației comice, înăscut, I. B. a compus o piesă în care arsenalul genului este folosit integral, deși nu într-un desăvârșit echilibru al mijloacelor.” (Mihai Ungheanu, în volumul „În căutarea sensului pierdut” (Teatru comentat) de Ion Băieșu, Editura „Eminescu”, 1979, p. 312—314).

Alte opinii: Radu Popescu, „România liberă”, 4/1972; *Margareta Bărbușă*, „Scinteia”, 20 octombrie 1972; *Valeria Ducea*, „Teatrul”, 10/1972; *Dinu Săriru*, „Săptămîna culturală”, 96/1972; *G. Timcu*, „Steaua”, 23/1972; *Dinu Kivu*, „Contemporanul”, 41/1972; *Victor Parhon*, „Cronica”, 42/1972; *I. P.*, „Teatrul”, 5/1973; *Ion Cocora*, „Tribuna”, 22/1973; *A. C. Iordache*, „România literară”, 45/1982.

„Rampă”, acum 50 de ani ianuarie 1934

Bilanț literar al anului încheiat: Camil Petrescu a publicat *Patul lui Procust*, G. Ibrăileanu — *Ade-la*, Gib Mihăescu — *Rusoaica*, G. Călinescu — *Cartea nunții*, Mircea Eliade — *Maitrey*, Lucian Blaga — *La cumpăna apelor* (poezii); au mai fost în librării și cărțile lui Cezar Petrescu, Ionel Teodoreanu, G. M. Zamfirescu, V. Voiculescu... ● Nicolae Bălățeanu îmbracă anteriorul lui Dinu Păturică, în dramatizarea lui Ion Pillat și Adrian Măniu după romanul lui N. Filimon. Piesa este un model al genului. ● Tot o dramatizare izbutită și uitată... după 50 de ani, este și *Neamul Șoimăreștilor*, pe care Conu Mihai

semnează cu Mihail Sorbul, după citeva săptămîni de lucru în dealul Copoului, dar și la „Bolta rece”! ● V. Eftimiu a predat Teatrului Național comedia *Ploaia de aur*. A mai plouat cu aur peste conu Victor... ● Tragicul sfîrșit al lui I. G. Duca trezește amintiri și oamenilor de teatru. Eminentul bărbat de stat avea o mare slăbiciune pentru arta lui Tănase. ● Apare primul număr din noua serie a „Bibliotecii Teatrului Național”. Se tipărește *Richard III*, tradusă de Ion Marin Sadoveanu, t xt pregătit pentru prima scenă de Ion Manolescu, și cu G. Ciprian în rolul titular. ● „Cine își stăpînește nervii, își stăpînește soarta! Întăriți-i cu Bromural-Knoli!” — re: ama apare în mai multe numere de gazetă. Oare s-au pătruns de îndemnul ei și redactorii? ● I. Diaconofon, un harnic istoriograf al teatrului, ivertează că Teatrul Național din București își va serba, în acest an (1934), centenarul. El arată, cu temeii, că așezămîntul s-a născut

odată cu primul spectacol al „Societății filarmonice” (1834), nicidecum odată cu clădirea (1852), așa cum vor mai crede destui și... peste 50 de ani. ● Atenție deci, în august 1984, Teatrul Național din București împlinește 150 de ani! ● În trupa teatrului Mariei Ventura, alături de Jules Cazaban, Nora Piacentini, Nicolae Gărdescu, Al. Finți, actor, cere *Doar un sărut*. Distinsul regizor de mai tirziu este încă un june-prim pe care fracul vine ca turnat. ● Tudorică Mușatescu intră în tratative cu faimosul impresar Lică Teodorescu, pentru organizarea turneului cu „Escu. Lică este obosit, abia s-a întors din Moldova, după lungi peregrinări cu „regina Angliei”, Mița Filotti, protagonistă unei melodrame din alte vremi. ● În preajma sărbătoririi tricentenarului Academiei Franceze, un distins membru declară: „Bineînțeles că vor fi festivități, dar ele vor fi în familie. Trei sute de ani sînt toți puțini pentru niște... nemuritori!”

I. N.